

23

Τζωρτζα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Μαμ. II 23/1970*

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Αθήνα 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Πετραίου.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Κοζάνης,
Νομοῦ Κοζάνης.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ξενοφῶν
Βατοῦ..... ἐπάγγελμα δημοδιδάσκαλος.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πετραίου - Κοζάνης.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ἔν.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ζαρκίης Ἀβραάμ.....
.....
ἡλικία 70..... γραμματικαὶ γνώσεις ἀρραβήματος.
..... τόπος καταγωγῆς Ἀδανα Μ. Αἰόνας
.....
.....

β) Διαβ. Βατοῦ Λέωντος Μητρίτσας Β. Σ. Βατοῦ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἐχρησι-
μοποιήθη τὸ σύστημα τῆς ἐναλλάξ καλλιέργειας.
Ἐπὶ τῇ ἐναλλάξ καλλιέργειᾳ ἔχρησιμους
ἔχουσιν αὗται χωριστοὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; οἱ τόποι καὶ ἔμεναν ἀνεκδιέργητοι ἐχρησιμῶν
ὡς βοσκῆς κοί.
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ὡς 1921 ἐγένετο
διακοπή, ὡς τότε ἡ γῆ ἦτο εἰς αἰρὰς ἐλλήνων καὶ
Τούρκων γαιοκτημόνων.
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ἡ περιουσία κατὰ νόμον καὶ ὑπὸ τοῦ πα-
τρὸς εἰς τὰ τέκνα μετὰ τὸν γάμον αὐτῶν.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *οἱ κ.α.τ. κ.οι. ἀσ.α.ρ.ο.ν.τ.αι.*

μ.ε. ἀμ.α.ρ.ο.ν.τ.αι. ε.α.ς. ἐρ.α.σ.ί.α.ς. κ.τ.ρ.ο.ν.τ.αι. κ.α.ρ.ί.ς. κ.α.τ.ρ.ο.ν.τ.αι. δ.εν.χ.ί.ν.ε.τ.α.ί.α.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *α.σ.α.ρ.ο.ν.τ.αι. ἐν.π.α.ρ.έ.ρ.γ.ῳ. κ.α.ρ.ί.ς. κ.α.τ.ρ.ο.ν.τ.αι.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *ἐρ.α.σ.ο.ν.τ.αι. ἄ.ν.δ.ρ.ε.ς. ὡ.ς. ἐρ.α.σ.ο.ν.τ.αι.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.) *κ.ε.α.τ.ρ.ο.ν.τ.αι. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...*

δ.κ. ε.δ.ν. κ.α.τ.ρ.ο.ν.τ.αι. ε.α.ς. ε.α.ν.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *κ.α.ί. εἰ.ς. κ.ρ.ή.μ.α. κ.α.ί. εἰς. εἶ.δ.ο.ς.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργαταί ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραχητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος *ἐρ.α.σ.ο.ν.τ.αι. μ.α.κ.ρ.ο.ν.τ.αι. ἐρ.α.σ.ο.ν.τ.αι. ἐ.κ.α.τ.α.κ.ί.α.ς. δι' ὅ.λ.α.ς. ε.α.ς. ἐρ.α.σ.ί.α.ς. μ.ό.ν.ον. ἄ.ν.δ.ρ.ε.ς. ἢ. δ.ι' ἀ.μ.ο.ι.β.ή. ἐ.γ.έ.ν.ε.τ.αι. εἰ.ς. κ.ρ.ή.μ.α. καὶ. εἰ.ς. εἶ.δ.ο.ς. ἀ.ν.α.λ.ό.γ.ῳ. τ.α.ς. σ.υ.ν.ε.μ.α.τ.ῶ.ν.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *οὐ.κ.α.ί.*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *εἰ.ς. λ.α.ρ.ο.ν.τ.αι. β. ἐρ.ρ.ο.ν.τ.αι. κ.α.ί. εἰ.ς. ἄ.λ.λ.α. μ.έ.ρ.η.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυτογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; *οὐ.κ.α.ί. ἐρ.α.σ.ο.ν.τ.αι. κ.ρ.ί.σ.τ.αι. κ.υ.ρ.α.ν.τ.αι. ἢ. δ.ι' εἰ.ς.*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μ.ε. Ζωϊκὴν κόπρον διαφόρων ζώων...

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπὸ τοῦ 1935 ἀρχιστ. τ. ἀρχείας λιπανμάτων.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἐκρημάσθη καὶ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ 1925 καὶ δὲ γεωργικὰ μηχανήματα ἐκρημάσθη καὶ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ 1935

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

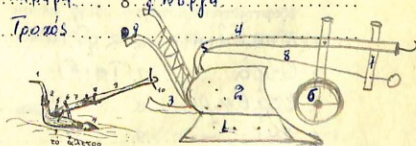
Εἰς ποῖα κτήματα ἐκρησιμοποιεῖτο (ἢ ἐκρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ἀπὸ τοῦ κατήχητα ἐκρημάσθη ἀπὸ τοῦ

τοῦ μονόφτερο σιδηροῦν ἄροτρον. Ἡ προμήθεια ἐγένετο ἀπὸ τοῦ ὀργωτάσιον τοῦ Β.δίου.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοὺς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Ὑψι 4. ἐκκλινόμενον 7. ἐκκλινόμενον 9. ἀντιτοίχους
2. φτερό ἢ παρέρσ 8. ἐκκλινόμενον
3. οὐρά 6. τροχός

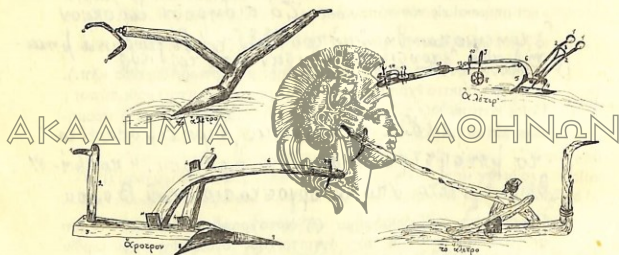
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ἀπὸ τοῦ 1945
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἐκρημάσθη καὶ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ 1936 ἀπὸ τοῦ ὀργωτάσιον τοῦ Β.δίου.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *ἀπὸ τοῦ 1945.*

5) Μηχανή ἀλωνισμού. *ἀπὸ τοῦ 1925.*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει), τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ἐκ τοῦ 1925. ἀπὸ τοῦ 1945.*

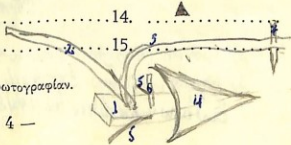
2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Μπαθλίκι</i>	6. <i>Ζυγίνα</i>	11.
2. <i>Οὐρά</i>	7. <i>Τοίβι</i>	12.
3. <i>Ζαβάρι</i>	8.	13.
4. <i>Υνί</i>	9.	14.
5. <i>Φτέρη</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

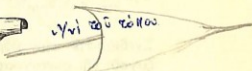
- 4) Τὸ **ὕνι**. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.
*Ἐργηγοί μοι τοῦ ἔτους... εἰδῶν. ὕνι δι' ὅλα.
καὶ ἀροτρία.*

ὕνι

ὕνι τοῦ πλοῦ

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

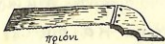
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; *ἐκ ξύλου*

χειρὶ δάδα

κατεσούρι

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπήρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....
ἔκ σκεπήρνι, πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφάϊ.

πριόνι

ἀρίδα

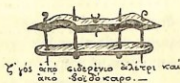

ρινι ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἐκ χρησ. ἢ βοῶν καὶ ὄνων...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *ἐκ χρησ. ἢ βοῶν καὶ ὄνων... δύο ζῶα...*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΖΥΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

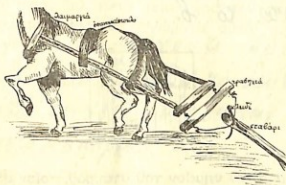
ζεύλα ἐκ σιδήρου καὶ ἑλίου...

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λοῦρα (ἢ ἐκ δέρματος)...*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *ἀπὸ τοῦ 1920...*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *διὰ τοῦ ζεύγους... ἀπὸ τοῦ 1920...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ὥργωνε ὁ ἄνθρωπος.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) διὰ τοῦ θουρίου ἀρο-
...δεξιῶν τοῦ σταθάρη διὰ τοῦ ξυροῦ.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... περὶ βοῶν
...ἐκρηγοῦνται εἰς τὸ ἰδίαιτον σταθάρη. Περὶ
...ἀλόγων διὰ τῶν χαλᾶγγων θύαν ἐκ τῆς ὀρεῖας καὶ δύο πρὶν
...τῶν σταθάρων ἐκρηγοῦνται ἢ παλάνεσα.

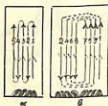
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
...τὰ βοῦδια κατευθύνονται διὰ τῶν ἄξωνος καὶ ἦσαν ἐλευθεροί.
...ἐκ τῶν ὀλοχῶν ἐκρηγοῦνται εἰς τὸ καλινά...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁ καὶ ν. ἐκρηθιμοποιήτο. τὸ. ἑξῆς. τὸν. ἄροτρον. ἐκρίνετο
τὸ. α. ὄργωμα. ὅταν. ἐκρηθιμοποιήτο. τὸ. σιδηρεῖον

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ἐκρίνετο. τὸ. β.

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Διὰ. σπορῶν. τῶν. 12. ὁ. ἡ. α. α. ν.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; διὰ. αὐτῶν.
κ. α. ν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων, μὲ τὸ ὕνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. διὰ. αὐτῶν. καὶ. β. α. ν.

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *εἰς ὅλας γενηκῶς*.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά: π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐγίνοντο δύο ὄργωματα. τὸ πρῶτον εὐλαχέτω ὄργωμα, τὸ δεύτερον διαβάσει. ὅταν ἔρξω ἐγίνοντο τὴν ἐποχὴν εἰς σπορὰς καὶ εὐλαχέτω σπορὰν.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δένεα διερχοῦντο κηπευτικὰ.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ἐπὶ ἑν ἔτος.

- 4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Ἐρῶν. Αἰά. τὸν σίτον. Μαῖον. Ἐφύδιον. Ὁκτώβριον. Αἰά. τὸν ἀραβοσίτον καὶ ψυχανθῆ. Αὐγούστον - Φεβρουάριον - Ἀπρίλιον.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *πρ. η. σι. βο. το. ἔτος. ὁκτώβριον βάσει. Σάκκος. ὁκτώ. τοῦ ὁποῦ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ διασκορπίζεται.*

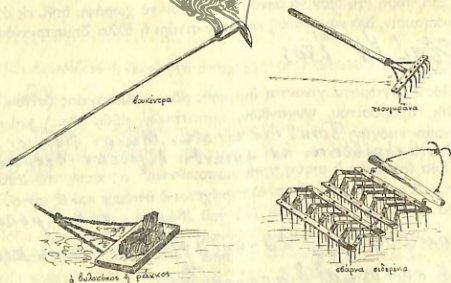
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλεί-
 ψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
 τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *εἰς τὴν βουκέντρα*
ὑπὲρ κ. γ. υ. ρ. ι. σ. τ. ο. εἰδ. ρ. ο. τὸ μεγάλον α. κ. ε. υ.
δ. ο. εἰδ. ρ. ο. τ......

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); *ὅταν ὑπάρκῃ ἀγριόδα. ἢ ο. ἔαν*.....
β. δ. σκαροδ. γ. υ. καν. ὦ......

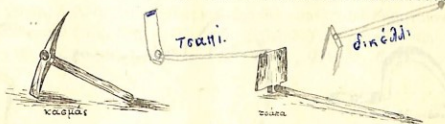
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
 τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων
 περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
 διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
 διάσματά τινων ἐκ τούτων)

Σχῆμα καλὰ δ. ο. εἰδ. σκαφ. μερῶν τοῦ ἀγροῦ εἰς
τοῦ καδ. ἡ. δ......

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
 που· π. χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
*χρησιμοποιοῦν το καὶ χρησιμοποιοῦνται. ὁ κασμάς,
 ἢ τσαπὶ, τὸ τσαπὶ, τὸ δ. κ. ἐλκ.*

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
*Πολίταις... ἐβοηθοῦν. ἢ γυναῖκες διὰ τὰ ὄργανα
 καὶ Σῶα ὅταν αὐτὰ ἦσαν ἐκείνη.*

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. *καὶ πρὸ ἀδὸν ἀγα.*

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. *τὰ καλλιεργεῖται ὡς
 πρὸς τὴν εὐφορίαν καὶ τὰ ἐπεκτετα. ὁ δὲ γόνος
 τῆς οἰκίας (τὰ πρὸ κοκκινά).*

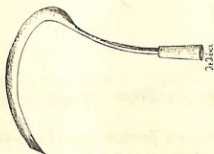
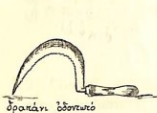
9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐρυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. *τὰ εἰς αὐλάκια ὅταν ἢ ἐκτασις
 ἢ το μετὰ αὐτ.*

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .. *Μὲ τὸ δρεπάνι*
(λέβηκι).

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) .. *μ.ε. ἐν. κ.ό.σ.σ.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

.. *Ἡ κο. ο.φ.α.μ.*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ῥάβδος (δέν. ν. κ. ήρκα. ἄλλ. η. ἀνο. κ. αἰ. α.)

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *οἱ γυμνοὶ (σιδηρουργοί).....*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ναὶ. Ρεβιθία, γαῖες κ. ἄ.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο, κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ἕως 10 ποντῶν.....*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Κοκκίδια.....*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ θερισταὶ ἐκκαθαρίζουν οἱ ἴδιοι εἰς χεριές. Ἀκολουθεῖ οὗτος ὁ δέσμιος ὁ ὅστις φάσκει τὰς χεριές καὶ ὁ δέσμιος καὶ δερμάτιος <Μπαλάνης>.....*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *ἕως πέντε καὶ ἕξι χεριές μαζί. Αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν. Τὰ πρῶτα δερμάτι. ἑσπίνετο ὅραιο.....*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *π. ἐπὶ ες*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *π. ἐπὶ ες*

ἄνδρ. ες . . . καὶ γυναικ. ες

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

*ἢ μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . . εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος . . . μετὰ φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . .
ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . . μετὰ φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . .*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*ἢ μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . . εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος . . . μετὰ φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . .
ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . . μετὰ φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . .
ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . . μετὰ φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ . . .*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐδίδετο προσοχή καὶ ἡ ἀρχὴ ἔπρεπε συνιδεῖν κατὰ τὴν Δευτέραν.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικᾶ, τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐτραγουδοῦσαν δια-*

γοροῦσα τραγούδια.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμον *ἀπὸ τὸν θεριστὸν πρὶν τὸν σταυρὸν.*

Ὁ σταυρὸν κατασκευάζουσιν ἐξ ἄμμου καὶ πρὸ τοῦ σταυροῦ ἀθροῦν θάνατον σταυροῦ καὶ τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

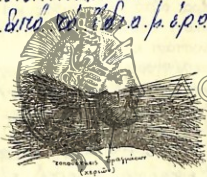
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *τὸ δέσιμον ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν.*

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἦσαν εἰδικὸς ἐργάταις. (δεματίαις) ὁ ὁποιος
 εἶχε καὶ βοηθόν. Τὰ δέσιμα ἐγένετο μὲν
 κερύβαλλου καὶ ἐγένετο ἀπὸ εἰκοσθίου
 ἔργου. οἱ βοκοιοῦτε ὡς ἐργαλεῖον ἐκ
 ὑδινί κολλ. δ. κ. Ξύλου. 30 ἐκατοστάων
 περὶ του. οἱ στάχυες ἐτοποθετοῦντο κα-
 νταρεῖ ἀπὸ τοῦ ἴσου μέρους.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια ἐκτρωπῶντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν
 μὲν τοῦ ἀγροῦ. Τοῦτο ἀνάλογον μὲν τὸν ἀγρόν
 οἱ θυμωτοὶς. ὁ ἀρ. ἀ. Σατω. κ. Γκουρεξιο. ν. κ.
 οἱ στάχυες ἐτοποθετοῦντο πρὸς τὰς ἑξ. καὶ
 καλὰ μὲν πρὸς τὰς ἑξ, πρὸς προγυλὰς ἐκ
 τῶν ἑξ. καὶ τῶν θροῦκων.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *ἢ καὶ διόρχαται
τὴν σποράν... γίνεται καὶ περιτριβεῖν αὐτὴν
ἐν τοῖς πότοις καὶ ὕδατι καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἐκτελεσθήσεται
κρῶτον...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Μ.Ε. Τ.Ο. ΔΙΚΕΛΛΙ...*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, ρίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Μ.Ε. Τ.Ο. Τ.Α. ...
ἢ καλλιέργεια ἐγίνετο καὶ ἀνοίξιν, μὲ ἰδίαις ἐργα-
σίαις. τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ ἀγροῦ, ὡς καὶ τὰ ἐργα-
εὐνοῦ καὶ ἡ κοπή, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ καλοῦ. Ἐπειτα
εἰς τὸν ἀγρόν μὲ ἕνα γόβισμα καὶ κατόπιν ἐγίνετο δάψαλα καὶ
ἡ συλλογὴ εἰς τὴν ἀποθήκην (βίκος, ροβί, κλπ.).*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). *Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ καλοῦ. Κατὰ τοὺς κρῶτους*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας) *ἀρότρου,
μὲ καὶ δρέπανον, ἀργόπερα, μὲ τὴν κόσσαν.
Τὸ σπῆμα τὴν ἡμέραν ἀποθηκεύον...*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... *οὐδέν*

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

ἕως ἐδιδούης κόμους καὶ ἐκείνην.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος όπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλγωνισμόν
δεμάτια. Εἰς τίνας τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Θέρων

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ; *Ν.Β.Π.Δ.Α. Ν.Π.Υ.Π.Ε.*

Co' d'innu!

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλῳνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *ἔξω τοῦ χωρίου καὶ εἰς τοῦ...*

нов. 4 нов. 8 дм. 10 урубајќо. реиу. ака

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
*Ἦταν. ὁ ἄλωνατος βόας ἐγίνετο βοῶν. διὰ αὐτῶν.
 Σύνωπ. τὰ δὲ βόασι. ἐκαθεστῶν το. ἄρδια. βν.
 τοῖς σταύροις. πρὸς τὰς ἀ. γ. Ἦταν. ἐργασιοκοίτην.
 καὶ εἰς δοκὰς ἐστρωθῆ καὶ.*

- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

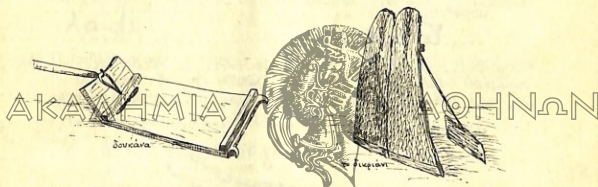
*Ἦ ἀλωνατος βόας ἐγίνετο. δι' ἃλωνατος βοῶν. Σύνωπ.
 ὅτι τὸ α. ἄλωνατος βόας. δι' ἃλωνατος. ὅτι τὸ α. ἄλωνατος.
 ὅτι τὸ α. ἄλωνατος. ὅτι τὸ α. ἄλωνατος. ὅτι τὸ α. ἄλωνατος.
 ὅτι τὸ α. ἄλωνατος. ὅτι τὸ α. ἄλωνατος. ὅτι τὸ α. ἄλωνατος.
 ὅτι τὸ α. ἄλωνατος. ὅτι τὸ α. ἄλωνατος. ὅτι τὸ α. ἄλωνατος.*

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τὰ μέγ. ὄργανα... διὰ σκαλίσου... καὶ ἐξδ. καὶ. ἰσχυρῶς,
ὡς δὲ βόες διὰ τοῦ Στρατοῦ.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Ἐργ. σι. καὶ κ. εἶτο... ὡς καὶ τὰ... ἡ κριθὴ ὁ δὲ... ἔργον
καὶ... ἄρ. καὶ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
καὶ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
καὶ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
καὶ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
καὶ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ καλὴ πρωΐ. Διὰ καὶ πέντε ὥρ. καὶ δύο μ. τοῦ ἡλίου.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

τοῦ δικράνι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; . Ναι.

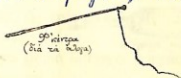
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).

Καμινωτήκι. Ἡ ἐξοχὴ μῆκος ἦτο ἡ ράβδος καὶ 1-150 μ. τοῦ δουκρί. διὰ τοὺς βοὺς ἐκρησιμοποιεῖτο ἢ ἀξίαση.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

ἔχιντο... ἕνα... ἀπλῶμα... ἑκάστοτε
κατὰ... ἀπλῶμα... κριθῆς... κατὰ... ἑκάστοτε... μικροῦτε
νὰ... καὶ... ἀπλῶμα... ἕνα... ἀπλῶμα... ἑκάστοτε... ἑκάστοτε
τὸ ἀπλῶμα καὶ ἀπλῶμα διὰ τὰ ἑκάστοτε, κατὰ... ὑπο...
Σώω...

90' πέντε
(διὰ τὰ ἑκάστοτε)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μάλαμα...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνιδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰς καὶ ἀγωνιστὰς), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν...

ὁ ἴδιος... ὁ γεωργός...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

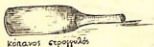
Διὰ... κοπάνου... ξύλου... ἐκ... ἀπλῶμα... ἑκάστοτε...
ρ. β. π. π.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

ἔλεγετο... κόπανος... κατασκευάζετο... ἐκ... ξύλου...
πλάτους... ἢ... μῆκος... διὰ... τὰ... ἐκ... μικρὸν... βάρος...
τὸ μῆκος... ὡς... πλάτος... εἰς... μεγάλην... ὡς...
0,60 μ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).

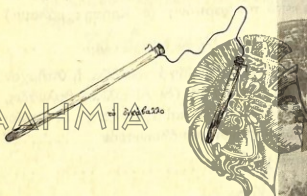
Μόνον διὰ τοῦ ρεβιθίου.....

κοπανός στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν.

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; Μόνον οἶκο... ἐν τῇ μελῶν... ἐκ τῶν οἰκονομῶν.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

ὡς ἐν τ. κοπάνει, ἐν καὶ δ' ὅθι (χαλίκια) ἢ καὶ δὲ πᾶσι...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

ἐτραγουδοῦντο καὶ συντηδιστέα τραγούδια.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *κατὰ τ. 19.45 καὶ?*

ἀρχὴς ἐκ τ. συνεταρισμοῦ καὶ ὑποτάξει.

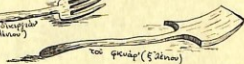
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην :

θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι),

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *ἀδελφ. τ. συνεταρισμοῦ*

δι' εἰδικῶν δριγμῶν καὶ ὑποτάξει.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;

Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σωρὸς γὰρ δευτέρημος. (Ἀνατολή - Δύσις).....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυᾶρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....

Μ.β. εἰς ἐκ. Ξύλου καρπολογία. (Γιαρπάδες).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Διέλεγοντο κόμματα καὶ ἀπεχωρίζοντο διὰ κυνημάτων.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐ

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἄφου διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Διὰ τοῦ... σκούρου καὶ διὰ τοῦ κοσκί-
 (δερμονίου).

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρον, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

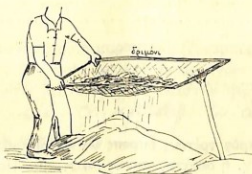
ΑΘΗΝΩΝ

κώσκινον παλιὸν δερμάτινον

κώστρον ἢ ἀριλόφος

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τους ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) . *Μετὰ τοῦ γιζυνοῦ...*
Ἀποκλινθῶσε τοῦ δερμόνι οἶον καὶ ἐπὶ δ. κινθ...
ρίζον τοῦ χελῶν...

7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ἐκάρθ. ε. β. εκ. ο. ο. σαρρός. καὶ ἐφ' ἡν γενέσθαι το
 ἔργον διὰ τὰ ὑπολαγνὰ καὶ ἡ κακοσύνη

Ἐκ πατρὸς τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος
 ἡ χάρις καὶ ἡ κοινὴ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος

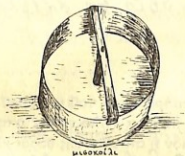
[illegible]

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μακροτέρως νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποίαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

ἡ δὲ χωρητικότης... ἡ δὲ χωρητικότης... ἡ δὲ χωρητικότης... 10-12 ὀκάδας

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, *ναί*

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, *ναί*

γ) τὸ γυφτιάτικο, *ναί*

δ) τὸ ἄλωνιστικό κλπ., *ναί*

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

ἡ δὲ χωρητικότης... 10-12 ὀκάδας

ἡ δὲ χωρητικότης... 20-22 ὀκάδας

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσηί τας σχετικὰς συνηθείας) *ἡ δὲ χωρητικότης... 10-12 ὀκάδας*

ἡ δὲ χωρητικότης... 20-22 ὀκάδας

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *εἰς τὸν σταχυῶνα... ὃ ὁποιος
ἀνέριανθ' ἐκ. πλεονείων... εἰς οἰκίαν... καὶ τοὺς.....
σταχυῶνα... ὅτι κηρύσσοντες, εἰς τὸ ἄλωνα (σταχυῶνα)...
καὶ ὁνομάζον κτεταροὺς.*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Πρὸ τοῦ θερισμοῦ... δ' ἐκ τῶν σταχυῶνα... εἰς τὸν ἀλωνα...
καὶ τὸν σταχυῶνα...*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶνα,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*εἰς τὸν σταχυῶνα τοῦ θερισμοῦ... ἐγένετο πλέγμα στή-
ματος... σταχυῶνα... εἰς τὸν ἀλωνα... εἰς...*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποίου τοῦ σχήματος τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσῳ χρόνῳ ; .. *εἰς τὸν σταχυῶνα...
ὡς τὸ σταχυῶνα, ὅπου εἰς τὸν σταχυῶνα... ἐρρίκοντο εἰς τὸν
σκοπὸν.*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.Χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν' παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις τῶν. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τοῖπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχῆς, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ